

Erakondade Rahastamise Järelevalve Komisjoni protokoll nr 2

Koosolek toimus 21. mail 2026 kell 11.00 – 13.30

Võtsid osa: komisjoni liikmed Heiki Sibul, Kaarel Tarand, Airi Mikli, Jaan Toots (videosilla kaudu), Indrek Tarand, Eduard Odinets, Tarmo Kruusimägi (asendusliige), Jevgeni Krištafovitsš (videosilla kaudu), Jüri Kaver ja komisjoni teenistujad Zoja Masso, Katrin Laaniste ning Elis Jürgens

Juhatas: Heiki Sibul

Protokollis: Zoja Masso

Päevakord:

1. Ahti Kallikorm – poliitiline reklaam Kristiine lehes
2. VL Plaan B Narva Linna Pulss ja VL Plaan B Tartu - KOV 2025 valimiskulud
3. Pärnu Linnavalitsuse vastus ERJK märgukirjale
4. TTJA ettepanek kohtumiseks poliitreklaami teemal
5. Ülevaade pooleliolevatest menetlustest
6. Erakonnaseaduse muudatustest
7. Euroopa Parlamendi saadikute EL rahastatud poliitilisest reklaamist
8. AS Postimees Grupp - võimalik varjatud annetus Isamaa Erakonnale

1. Ahti Kallikorm – poliitiline reklaam Kristiine lehes

Komisjon menetleb Ahti Kallikormi keelatud annetust. Nimelt avaldati Tallinna linna rahastatavas väljaandes Kristiine Leht (nr 2 (286)) mitmeleheküljeline isikukeskne intervjuu Kristiine linnaosa vanema Ahti Kallikormiga, mida saatsid mitmed suured fotod, sealhulgas kaanefoto. Komisjoni hinnangul on tegemist Kallikormi kui poliitiku persoonilooga, milles ta käsitleb muu hulgas riigivõimu rolli arstiabi probleemide kontekstis. Seetõttu leiab komisjon, et tegemist on avalike vahendite arvelt tehtud poliitilise isikureklaamiga, mida tuleb käsitleda keelatud annetusena.

Vastuses komisjoni ärakuulamiskirjale selgitas Kallikorm, et intervjuu oli tavapärane teavitustegevus ning seda ei saa käsitleda reklaamina, kuna ta pole seda tellinud. Samuti märkis ta, et komisjonil puudub õiguslik alus käsitleda juhtumit avalike vahendite väärkasutamisenä, kuna seadus keelab avalike vahendite kasutamise üksnes valimiskampaaniaks, kuid artikli avaldamise ajaks olid valimised juba möödas.

Komisjon arutas Kallikormi vastuses esitatud seisukohti ning arutelu käigus tutvustati komisjoni uutele liikmetele senist praktikat erakonnaseaduse tõlgendamisel seoses avalike vahendite väärkasutamise, valimiskampaania ja poliitilise tegevuse rahastamise ning juriidilise isiku annetuse käsitlemisel. Komisjon tõlgendab avalike vahendite kasutamist poliitiliseks reklaamiks kui juriidilise isiku annetust, mis tuleb selle tegijale, so kohalikule omavalitsusele tagastada.

Hääletusele pandi küsimus, kas menetlusliku otsuse tegemine edasi lükata ja jätkata asjaolude täiendavat selgitamist. Selle poolt hääletasid 2 komisjoni liiget (Kristafovitsš, Kruusimägi).

Otsustati:

Teha Ahti Kallikormile ettekirjutus keelatud annetuse tagastamiseks – poolt 6, vastu 3 liiget (Toots, Kruusimägi, Kristafovitsš.).

2. VL Plaan B Narva Linna Pulss ja VL Plaan B Tartu - KOV 2025 valimiskulud

Märkus: Jaan Toots taandas ennast päevakorrapunkti arutelust.

Mõlemale valimisliidule tegi komisjon teabe esitamiseks ettekirjutuse. Valimisliitude vastused laekusid vahetult enne käesolevat koosolekut, mistõttu ei ole komisjon jõudnud nendega tutvuda ega kontrollida esitatud andmete vastavust valimisliitude valimiskampaania aruannetele.

Otsustati:

Jätkata teema käsitlemist komisjoni järgmisel koosolekul.

3. Pärnu Linnavalitsuse vastus ERJK märgukirjale

Komisjoni tähelepanu juhiti asjaolule, et Audru infolehes „Kodused Hääled“ ning Tõstamaa infolehes „Tõstamaa Tuuled“ avaldati detsembri ja jaanuari lehenumbrites Pärnu võimuliidu esindajate kirjutisi, mida võib käsitada nende mainekujundusena. Komisjon leidis, et tegemist on nn piiripealse olukorraga: artiklite sisu võib tõlgendada teavitustegevusena, kuid nende esitusviis – eelkõige artiklitele lisatud silmatorkavalt suured fotod – viitab võimalikule mainekujunduslikule eesmärgile. Seetõttu saatis komisjon Pärnu Linnavalitsusele märgukirja, milles rõhutas, et omavalitsuse teavitustegevus peab sõltumata kanalist lähtuma üksnes avalikust huvist.

Pärnu Linnavalitsus vastas märgukirjale palvega, et lähenevaid valimisi arvestades annaks komisjon täiendavaid suuniseid selle kohta, milliste kriteeriumite alusel eristada lubatud teavitustegevust mainekujundusest.

Komisjon on varasemate kohaliku omavalitsuse volikogu valimiste eel – 2021. ja 2025. aastal – edastanud kõigile omavalitsustele märgukirjad, milles selgitas, et maksumaksja raha eest väljaantavad infolehed ei ole koht, mida tohiks kasutada erahuvides tehtavaks poliitiliseks mainekujunduseks. Samuti on komisjon toonud neis välja mõned poliitilise mainekujunduse tunnused.

Otsustati:

Mitte vastata Pärnu Linnavalitsusele.

4. TTJA ettepanek kohtumiseks poliitreklaami teemal

TTJA-lt tuli ettepanek kohtuda komisjoniga, et arutada mõningaid küsimusi ja tõlgendust poliitreklaami hindamisel.

Otsustati:

Valmistada ette kohtumine, milles osalevad aja sobivuse korral sellest huvitatud liikmed.

5. Ülevaade pooleliolevatest menetlustest

Komisjoni õigusnõunik esitas ülevaate pooleliolevatest menetlustest, sh kohtumenetlustest.

Otsustati:

Võtta esitatud informatsioon teadmiseks.

6. Erakonnaseaduse muudatustest

Komisjonile esitati tutvumiseks erakonnaseaduse 14.05.2026 kehtiv redaktsioon koos 06.05.2026 vastu võetud 585 SE muudatustega.

Otsustati:

Võtta esitatud informatsioon teadmiseks.

7. Euroopa Parlamendi saadikute EL rahastatud poliitilisest reklaamist

Eesti saadikud Euroopa parlamendis on varem korduvalt põhjastanud komisjoni menetlusi, kuna on kasutanud oma poliitiliseks tegevuseks EP fraktsioonide raha, mis on olnud lubatud EP reeglite, kuid mitte Eesti erakonnaseaduse alusel. Kuni erakonnaseaduse muudatuste jõustumiseni kehtivad vanad

reeglid, mistõttu komisjon peab välja selgitama, kas EP liikmed Riho Terras ja Urmas Paet on oma europartei fraktsiooni ehk juriidilise isiku raha kasutanud poliitiliseks kommunikatsiooniks/reklaamiks Eestis. Riho Terrasel on Kuku raadios (nagu saatepeas öeldakse) Euroopa rahvapartei toetusega saade „Roostevaba Terras“ (<https://kuku.pleier.ee/podcast/roostevaba-terras>), 5 saadet novembrist 2025 kuni maini 2026, Urmas Paetil fraktsiooni Renew Europe toetusega saade „Eetris on Urmas Paet“ (<https://kuku.pleier.ee/podcast/eetris-on-urmas-paet>), 2 saadet detsembris 2025. Sellised toetusega saated ei ole reeglina sõltumatu ajakirjandus, vaid sisuturundus, kuid komisjonile ei ole esialgu teada, kas ja milliseid juriidilise isiku vahendeid ning millistel tingimustel raadios eetriaaja saamiseks on kasutatud.

Komisjon arutas ja kaalus, kas ja kui otstarbekas on seaduse uue redaktsiooni jõustumise järel teemat uurida ning otsustas teha järelepärimise tõendite saamiseks ja asjaolude täpsustamiseks Riho Terrasele ja Urmas Paetile.

Otsustati:

Teha Urmas Paetile ja Riho Terrasele järelepärimised – poolt 8, vastu 1 liige (Kruusimägi).

Tarmo Kruusimägi protokolliline märkus: menetluse algatamine erineval alusel, so kaebuse vs huvi korral ei ole võrdne kohtlemine.

8. AS Postimees Grupp - võimalik varjatud annetus Isamaa Erakonnale

Komisjonile laekus anonüümne avaldus, milles väljendatakse kahtlust, et AS Postimees Grupp on pikema aja jooksul pakkunud Isamaa Erakonnale ja selle esimehele Urmas Reinsalu rahaliselt hinnatavat soodustust, avaldades süstemaatiliselt tema sotsiaalmeedia postitusi oma väljaandes arvamusalusena. Komisjon leidis, et kuigi anonüümsetele avaldustele reageerimine ei ole kohustuslik, väärivad teema siiski sisulist arutelu. Avaldaja hinnangul võib tegemist olla varjatud sisuturundusega, mille eest Isamaa Erakond tasu ei maksa ning mis võib seetõttu erakonnaseaduse tähenduses kvalifitseeruda juriidilise isiku keelatud annetuseks. Avaldusele olid lisatud viited vastavatele Postimehe artiklitele ja nende aluseks olnud Facebooki postitustele.

Komisjon on varasemates sarnastes juhtumites lähtunud seisukohast, et tegemist on meedia- ja toimetuvabaduse küsimusega.

Komisjoni uutele liikmetele selgitati, milliste kriteeriumite alusel eristab komisjon poliitilist sisuturundust arvamusalusest. Komisjon on senises praktikas lähtunud sellest, kellel on kontroll sisu ja selle avaldamise üle – arvamusaluse puhul on see toimetusel, sisuturunduse puhul aga reklaami tellijal.

Otsustati:

Menetlust mitte algatada – poolt 7, vastu 2 liiget (Odinets, Kristafovits.).

(allkirjastatud digitaalselt)

Heiki Sibul
koosoleku juhataja

(allkirjastatud digitaalselt)

Zoja Masso
protokollija